COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.5.2020
COM(2020) 524 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Sloveniei pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Sloveniei pentru 2020

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Sloveniei pentru 2020 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Sloveniei pentru 2020

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice[1], în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) La data de 17 decembrie 2019, Comisia a adoptat Strategia anuală privind creșterea durabilă, care marchează începutul semestrului european 2020 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. De asemenea, la 17 decembrie 2019, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă, în care nu a identificat Slovenia drept unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. În aceeași zi, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro.

(2) Raportul de țară pentru Slovenia[2] din 2020 a fost publicat în data de 26 februarie 2020. Acesta a evaluat progresele realizate de Slovenia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice acestei țări adoptate de Consiliu la 9 iulie 2019[3], măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor din anii anteriori și progresele realizate în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020.

---

1 JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

2 Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2020) 523 final.

3 JO C 301, 5.9.2019, p. 117.

(3) La 11 martie 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat în mod oficial epidemia de COVID-19 pandemie mondială. Este vorba despre o urgență majoră în materie de sănătate publică pentru cetățeni, societăți și economii. Pandemia exercită o presiune uriașă asupra sistemelor naționale de sănătate, perturbă lanțurile de aprovizionare mondiale, duce la volatilitatea piețelor financiare, generează șocuri asupra cererii consumatorilor și produce efecte negative în diferite sectoare. Pandemia pune în pericol locurile de muncă ale cetățenilor, veniturile acestora și activitatea întreprinderilor. Ea a produs un șoc economic major care are deja repercusiuni grave în Uniunea Europeană. La 13 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare[4] prin care invită statele membre să adopte măsuri economice coordonate ca răspuns la criză, în care să fie implicați toți actorii de la nivel național și de la nivelul Uniunii.

(4) Mai multe state membre au declarat starea de urgență sau au introdus măsuri de urgență. Orice măsură de urgență ar trebui să fie strict proporțională, necesară, limitată în timp și conformă cu standardele europene și internaționale și ar trebui să fie supusă controlului democratic și unui control judiciar independent.

(5) La 20 martie 2020, Comisia a adoptat o comunicare privind activarea clauzei derogatorii generale din cadrul Pactului de stabilitate și de creștere[5]. Clauza, prevăzută la articolul 5 alineatul (1), la articolul 6 alineatul (3), la articolul 9 alineatul (1) și la articolul 10 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97, precum și la articolul 3 alineatul (5) și la articolul 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1467/97, facilitează coordonarea politicilor bugetare în perioade de încetinire marcată a creșterii economice. În comunicarea sa, Comisia aderă la opinia Consiliului potrivit căreia, având în vedere că se așteaptă ca epidemia de COVID-19 să antreneze o încetinire marcată a creșterii economice, sunt întrunite în prezent condițiile pentru activarea clauzei derogatorii generale. La 23 martie 2020, miniștrii de finanțe ai statelor membre au fost de acord cu evaluarea Comisiei. Activarea clauzei derogatorii generale permite o abatere temporară de la traiectoria de ajustare în vederea atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu, cu condiția ca această abatere să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu. În ceea ce privește componenta corectivă, Consiliul poate decide, de asemenea, pe baza unei recomandări a Comisiei, să adopte o traiectorie fiscal-bugetară revizuită. Clauza derogatorie generală nu suspendă procedurile Pactului de stabilitate și de creștere. Ea autorizează statele membre să se abată de la cerințele bugetare care s-ar aplica în mod normal, permițând în același timp Comisiei și Consiliului să ia măsurile necesare de coordonare a politicilor în cadrul pactului.

(6) Sunt necesare acțiuni susținute pentru a limita și a controla răspândirea pandemiei, a consolida reziliența sistemelor naționale de sănătate, a atenua consecințele socioeconomice prin măsuri de sprijin pentru întreprinderi și gospodării, precum și pentru a asigura condițiile sanitare și în materie de siguranță la locul de muncă adecvate pentru a permite reluarea activității economice. Uniunea ar trebui să utilizeze pe deplin diversele instrumente de care dispune pentru a sprijini eforturile statelor membre în aceste domenii. În paralel, statele membre și Uniunea ar trebui să colaboreze pentru a pregăti măsurile necesare pentru revenirea la o funcționare normală a societăților și a economiilor noastre și pentru reluarea unei creșteri durabile, integrând, printre altele, tranziția către o economie verde și transformarea digitală și valorificând toate lecțiile învățate în urma crizei.

---

4 COM(2020) 112 final.

5 COM(2020) 123 final.

(7) Criza generată de COVID-19 a evidențiat flexibilitatea pe care o oferă piața unică din perspectiva adaptării la situații extraordinare. Cu toate acestea, pentru a se asigura o tranziție rapidă și fără dificultăți către faza de redresare și reluarea liberei circulații a bunurilor, a serviciilor și a lucrătorilor, măsurile excepționale care au fost adoptate și care împiedică funcționarea normală a pieței unice trebuie eliminate de îndată ce nu mai sunt indispensabile. Criza actuală a demonstrat necesitatea elaborării de planuri de pregătire pentru eventualele situații de criză din sectorul sănătății, care să includă, în special, strategii îmbunătățite de achiziții, lanțuri de aprovizionare diversificate și rezerve strategice de bunuri esențiale. Acestea sunt elemente-cheie de care trebuie să se țină seama la elaborarea unor planuri mai ample de pregătire pentru situații de criză.

(8) Legiuitorul Uniunii a modificat deja cadrele legislative relevante[6], pentru a le permite statelor membre să mobilizeze toate resursele neutilizate din fondurile structurale și de investiții europene, astfel încât să poată contracara efectele excepționale ale pandemiei de COVID-19. Aceste modificări vor oferi o flexibilitate suplimentară, precum și proceduri simplificate și optimizate. Pentru a atenua presiunile asupra fluxurilor de numerar, statele membre vor putea beneficia, de asemenea, de o rată de cofinanțare de 100 % din bugetul Uniunii pentru exercițiul contabil 2020-2021. Slovenia este încurajată să valorifice pe deplin aceste posibilități pentru a veni în ajutorul persoanelor și al sectoarelor celor mai afectate de dificultățile actuale.

(9) Consecințele socioeconomice ale pandemiei sunt cel mai probabil distribuite în mod inegal în regiunile din Slovenia, ca urmare a diferitelor specializări și modele de concentrare a activităților economice. Acest lucru implică un risc considerabil de agravare a tendinței deja observate de adâncire a decalajelor dintre capitală și restul țării. Combinată cu riscul perturbării temporare a procesului de convergență între statele membre, situația actuală impune adoptarea unor politici de răspuns specifice.

(10) La 30 aprilie 2020, Slovenia și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2020 și Programul de stabilitate pentru 2020. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.

(11) În prezent, Slovenia se încadrează în componenta preventivă a Pactului de stabilitate și de creștere și face obiectul regulii privind datoria.

(12) La 13 iulie 2018, Consiliul a recomandat Sloveniei să se asigure că rata de creștere nominală a cheltuielilor publice primare nete[7] nu depășește 3,1 % în 2019, ceea ce corespunde unei ajustări structurale anuale de 0,65 % din PIB. În evaluarea sa generală, Comisia constată că, atât în 2019, cât și în anii 2018 și 2019 luați împreună, a existat o abatere semnificativă de la traiectoria de ajustare recomandată în vederea

---

[6] Regulamentul (UE) 2020/460 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 martie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013 și (UE) nr. 508/2014 în ceea ce privește anumite măsuri specifice menite să mobilizeze investiții în sistemele de sănătate ale statelor membre și în alte sectoare ale economiilor acestora ca reacție la epidemia de COVID-19 (Inițiativa pentru investiții ca reacție la coronavirus) (JO L 99, 31.3.2020, p. 5) și Regulamentul (UE) 2020/558 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 aprilie 2020 de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1301/2013 și (UE) nr. 1303/2013 în ceea ce privește măsuri specifice de asigurare a unei flexibilități excepționale pentru utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene ca reacție la epidemia de COVID-19 (JO L 130, 24.4.2020, p. 1).

[7] Cheltuielile publice primare nete cuprind cheltuielile publice totale, mai puțin cheltuielile cu dobânzile, cheltuielile cu programele Uniunii care sunt acoperite integral din venituri provenite din fonduri ale Uniunii și modificările nediscreționare ale cheltuielilor cu prestațiile de șomaj. Formarea brută de capital fix finanțată la nivel național este repartizată de-a lungul unei perioade de patru ani. Se iau în calcul și măsurile discreționare privind veniturile sau creșterile veniturilor impuse prin lege. Măsurile cu caracter excepțional, atât pe partea de venituri, cât și pe partea de cheltuieli, sunt compensate.

atingerii obiectivului bugetar pe termen mediu. Cu toate acestea, având în vedere activarea clauzei generale de derogare, nu se justifică adoptarea de măsuri suplimentare în cadrul procedurii aplicabile abaterilor semnificative.

(13) În Programul său de stabilitate pentru 2020, guvernul prevede o deteriorare a soldului global – de la un excedent de 0,5 % din PIB în 2019 la un deficit de 8,1 % din PIB în 2020. După o scădere la 66,1 % din PIB în 2019 a ponderii datoriei publice, se estimează că aceasta va crește la 82,4 % din PIB în 2020, în conformitate cu Programul de stabilitate pentru 2020. Perspectivele macroeconomice și fiscal-bugetare sunt afectate de un grad ridicat de incertitudine ca urmare a pandemiei de COVID-19.

(14) Ca răspuns la pandemia de COVID-19 și în cadrul unei abordări coordonate la nivelul Uniunii, Slovenia a adoptat măsuri bugetare menite să consolideze capacitatea sistemului său de sănătate, să țină sub control pandemia și să ofere ajutor cetățenilor și sectoarelor celor mai afectate. Conform Programului de stabilitate pentru 2020, aceste măsuri bugetare reprezintă 4,4 % din PIB. Măsurile includ sisteme de șomaj temporar pentru salariații concediați temporar și persoanele care desfășoară o activitate independentă (2,3 % din PIB), cheltuieli mai mari cu asistența medicală (0,5 % din PIB), compensații pentru lucrătorii rămași la locul de muncă (0,4 % din PIB), prime de criză pentru angajații din sectorul public (0,4 % din PIB), amânări de impozite (0,4 % din PIB) și ajutoare financiare pentru grupurile vulnerabile (0,2 % din PIB). În plus, Slovenia a anunțat măsuri care, deși nu au un impact bugetar direct, vor contribui la sprijinirea cu lichidități a întreprinderilor, pe care Programul de stabilitate pentru 2020 le estimează la 5,1 % din PIB. Printre aceste măsuri se numără garanțiile pentru împrumuturi (4,8 % din PIB), amânările de impozite (0,2 % din PIB) și scutirile de la plata contribuțiilor la asigurările sociale pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă (0,1 % din PIB). Cu toate acestea, previziunile Comisiei din primăvara anului 2020 consideră toate amânările de impozite drept măsuri de asigurare a lichidității fără impact bugetar negativ în 2020. În general, măsurile adoptate de Slovenia sunt conforme cu orientările stabilite în Comunicarea Comisiei privind răspunsul economic coordonat la epidemia de COVID-19. Implementarea integrală a acestor măsuri, urmată, atunci când condițiile economice vor permite acest lucru, de reorientarea politicilor bugetare în sensul adoptării unor măsuri prudente, care să asigure o poziție bugetară solidă pe termen mediu, va contribui la menținerea sustenabilității finanțelor publice pe termen mediu.

(15) Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2020, în condițiile menținerii politicilor actuale, se preconizează că soldul bugetului general al Sloveniei va fi de -7,2 % din PIB în 2020 și de -2,1 % din PIB în 2021. Se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va atinge 83,7 % din PIB în 2020 și 79,9 % din PIB în 2021.

(16) Având în vedere încălcarea planificată a pragului de deficit de 3 % din PIB în 2020 de către Slovenia, Comisia a publicat, la 20 mai 2020, un raport întocmit în conformitate cu articolul 126 alineatul (3) din tratat. În general, analiza sugerează că nu este îndeplinit criteriul deficitului, astfel cum este definit în tratat și în Regulamentul (CE) nr. 1467/1997.

(17) Slovenia a declarat epidemia de COVID-19 la 12 martie 2020 în temeiul Legii privind bolile transmisibile și a luat măsuri de sănătate publică pentru a stopa răspândirea virusului. Acestea au inclus coordonarea rolului serviciilor de sănătate publică, respectiv al asistenței medicale primare și secundare și al altor servicii, precum și introducerea unui protocol adecvat de testare. În paralel, Slovenia a introdus măsuri stricte de izolare, lăsând în același timp deschise magazinele alimentare, farmaciile,

băncile, stațiile de distribuție a carburanților și oficiile poștale. Măsurile de sănătate publică și de izolare au ajutat Slovenia în primul val (martie-mai) să prevină îmbolnăvirile grave în număr mare, care ar fi excedat capacitatea sistemului de sănătate din țară. Din cauza măsurilor de izolare, numeroase întreprinderi și-au încetat temporar sau și-au redus activitățile. Într-o economie deschisă și orientată spre export, precum cea a Sloveniei, perturbările din lanțul de aprovizionare și o cerere la nivel mondial redusă de produse au avut un impact deosebit de puternic asupra creșterii economice. Având în vedere incertitudinea cu privire la dezvoltarea economică, multe decizii de investiții în sectorul privat sunt amânate. Întrucât se preconizează că transportul și turismul, două dintre cele mai importante sectoare ale Sloveniei, vor fi cele mai afectate, cu o scădere cu 70 % a cifrei de afaceri în 2020, se estimează o scădere abruptă a PIB-ului pentru 2020.

(18) Până la sfârșitul lunii aprilie 2020, autoritățile au adoptat două pachete de măsuri pentru compensarea șocului pandemiei de COVID-19[8]. Primul pachet de măsuri de atenuare, în valoare de aproximativ 3,1 miliarde EUR, echivalent cu aproximativ 6,4 % din PIB, se concentrează în principal pe protejarea locurilor de muncă și a grupurilor vulnerabile din punct de vedere social. Statul acoperă compensațiile salariale, indemnizațiile de boală și contribuțiile la asigurările sociale în cazul concedierilor temporare, precum și contribuțiile la asigurările de pensii pentru angajații care rămân la locul de muncă. Pentru a atenua constrângerile legate de lichidități ale întreprinderilor și ale gospodăriilor, rambursarea împrumuturilor poate fi amânată pentru o perioadă de până la 12 luni. Al doilea pachet, în valoare de aproximativ 2 miliarde EUR, echivalent cu aproximativ 4,2 % din PIB, oferă întreprinderilor un ajutor sub formă de lichidități. Pachetul include un sistem de garanții de stat prin intermediul băncilor, care permit acordarea de împrumuturi întreprinderilor mari, garantate de stat până la 70 % din valoarea principalului, precum și întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri), în cazul acestora împrumuturile fiind garantate până la 80 %. Amânarea plăților fiscale și scutirile de la plata contribuțiilor sociale, precum și accelerarea plăților contractuale de către autoritățile publice sunt menite să ajute întreprinderile să își atenueze problemele legate de lichiditate și de accesul la finanțare.

(19) Slovenia s-a confruntat cu dificultăți în ceea ce privește asigurarea unei capacități suficiente de asistență medicală ca urmare a cererii crescute de servicii medicale la începutul epidemiei de COVID-19. Izbucnirea epidemiei a revelat probleme structurale în sistemul de sănătate. De exemplu, densitatea relativ scăzută a medicilor reprezintă o provocare suplimentară în combaterea epidemiei. Prin urmare, este important să se recruteze mai mulți lucrători calificați în domeniul sănătății, să se protejeze condițiile lor de muncă și să li se ofere locuri de muncă acolo unde nevoile sunt cele mai mari. Este esențială implementarea de instrumente de diagnosticare, de testare și de e-sănătate care să permită monitorizarea și telemedicina. Cercetarea specifică și soluțiile inovatoare sunt, de asemenea, importante pentru a ajuta serviciile de sănătate publică să colecteze și să utilizeze date anonimizate pentru luarea de decizii în cunoștință de cauză. Criza subliniază necesitatea de a proteja capacitatea de finanțare a sistemelor de sănătate și de îngrijire pe termen lung, ambele fiind în prezent în proces de reformare structurală. Adoptarea și punerea în aplicare în timp util a unei noi legi privind asistența medicală și asigurările de sănătate, extinderea surselor financiare ale sistemului de sănătate și dezvoltarea unor rezerve financiare vor atenua

[8] Comisia a adoptat un cadru temporar privind ajutoarele de stat pentru astfel de măsuri de ajutor, care, printre altele, include garanții privind viabilitatea întreprinderilor; JO C 91I, 20.3.2020, p. 1.

fluctuația resurselor financiare în timpul ciclului economic. Lipsa unei legi privind îngrijirea pe termen lung a limitat capacitatea Sloveniei de a combate epidemia de COVID-19 în centrele de îngrijire cele mai afectate. Întrucât persoanele în vârstă, persoanele cu handicap și persoanele cu boli cronice prezintă un risc crescut de boală gravă din cauza virusului, sunt necesare eforturi suplimentare semnificative pentru a asigura servicii de îngrijire pe termen lung de calitate, bine integrate în serviciile de sănătate.

(20) Criza sanitară și economică cauzată de COVID-19 a exercitat o presiune fără precedent asupra pieței forței de muncă din Slovenia și asupra sistemului de protecție socială. Conform previziunilor Comisiei, rata șomajului va crește la 7 % în 2020 și va coborî apoi la 5,1 % în 2021. Pentru a limita creșterea rapidă a șomajului în sectoarele cele mai afectate, Slovenia a adoptat un răspuns politic global care combină măsurile preventive cu măsuri menite să faciliteze întoarcerea rapidă a lucrătorilor pe piața forței de muncă. Principalele răspunsuri în materie de politici, elaborate prin consultarea partenerilor sociali, ar trebui să se concentreze pe obținerea unei redresări susținute și echitabile prin consolidarea politicilor active existente în domeniul pieței forței de muncă și a sistemelor de menținere a locurilor de muncă, printre care programele de șomaj tehnic, și prin introducerea altor forme de sprijin limitate în timp pentru întreprinderi, cum ar fi subvențiile salariale și scutirile de la plata contribuțiilor la asigurările sociale. Aceste măsuri ar contribui la reducerea pierderilor de venit pentru toți lucrătorii, inclusiv pentru cei care au un loc de muncă atipic, precum și pentru persoanele care desfășoară o activitate independentă. Formulele flexibile de lucru, inclusiv flexibilitatea în ceea ce privește locul în care se muncește (de exemplu, dispozițiile privind telemunca), flexibilitatea în ceea ce privește timpul de lucru (de exemplu, dispozițiile privind programul de lucru flexibil) și flexibilitatea în cadrul organizațiilor de lucru (de exemplu, serviciile interne ale întreprinderilor) pot sprijini în mod semnificativ ocuparea forței de muncă în timpul perioadelor de limitare a mișcării persoanelor și atunci când se reia activitatea economică. Cultivarea spiritului antreprenorial va fi esențială pentru relansarea economiei și realizarea ajustărilor necesare după criză. Prin urmare, este deosebit de important să fie sprijinite persoanele care desfășoară activități independente prin reducerea sarcinii administrative și a dezavantajelor financiare în comparație cu persoanele angajate.

(21) Pentru a atenua impactul social al acestei crize este esențial ca Slovenia să continue să asigure un pachet adecvat de prestații sociale. În acest scop, va fi necesar să se monitorizeze în mod regulat efectele crizei asupra sărăciei. O atenție deosebită ar trebui acordată persoanelor în vârstă, în special femeilor, pentru care ratele riscului de sărăcie sau de excluziune socială erau deja înainte de criză mai ridicate decât media UE. Se estimează că modificarea legislației privind pensiile, adoptată de Adunarea Națională în noiembrie 2019, va îmbunătăți adecvarea pensiilor pentru noii pensionari, în timp ce pensionarii actuali, inclusiv cei aflați sub pragul sărăciei sau la limita acestuia, nu vor beneficia de această modificare. Asistența financiară suplimentară oferită organizațiilor care acționează în prima linie ar garanta faptul că pandemia de COVID-19 nu afectează în mod disproporționat persoanele expuse riscului de excluziune socială și că sunt asigurate nevoile de bază ale acestora, cum ar fi mesele și asistența medicală de zi cu zi.

(22) Măsurile privind lichiditățile au fost introduse pentru întreprinderi în aprilie 2020, dar există întreprinderi viabile, cum ar fi întreprinderile mici inovatoare și întreprinderile cu creștere puternică, al căror rating de credit bancar nu este încă suficient de bine stabilit pentru a le da dreptul la garanțiile de împrumut, menționate mai sus, prin

intermediul băncilor. Ar putea fi necesar un acces îmbunătățit la o finanțare alternativă, inclusiv la instrumente financiare de capitaluri proprii (de exemplu, capitalul de risc), în special în țări precum Slovenia, unde piețele de capital sunt subdezvoltate. Instrumentele de capital propriu existente ale Sloveniei ar putea fi un mijloc de a canaliza fondurile de sprijin către acele întreprinderi care ies cu succes din criză, cum ar fi IMM-urile inovatoare, startup-urile și întreprinderile în curs de extindere, așa cum au planificat alte state membre. Aplicarea garanțiilor prevăzute în normele UE va asigura faptul că aceste injecții nu vor avea efecte negative asupra eficienței întreprinderilor sau asupra concurenței economice.

(23) Criza provocată de COVID-19 a afectat grav capacitatea unor întreprinderi și gospodării viabile în alte condiții de a-și plăti facturile. Dacă nu s-ar lua nicio măsură, o mare parte a sectorului privat s-ar confrunta cu insolvența. Printre măsurile sale de asigurare de lichidități pentru întreprinderi, guvernul sloven a introdus un moratoriu de 12 luni privind rambursarea creditelor bancare performante pentru societățile nefinanciare și gospodării. Eficiența și eficacitatea acestor măsuri și ale unor măsuri similare trebuie evaluate și monitorizate cu atenție. Orice efect advers al măsurilor ar trebui, de asemenea, să fie remediat rapid, astfel încât stabilitatea financiară să fie asigurată în permanență.

(24) Întreprinderile care se confruntă cu dificultăți, în special cele mai mici, au nevoie nu numai de lichidități și de finanțare, ci și de un mediu de afaceri favorabil. Aceasta include punerea în aplicare rapidă și nebirocratică a măsurilor de sprijin în urma crizei provocate de COVID-19, însă presupune mai mult de atât. Sarcina administrativă și de reglementare ridicată din această țară creează costuri pe care întreprinderile încercate din greu pur și simplu nu și le pot permite în aceste vremuri dificile. Reducerea birocrației legate, de exemplu, de permise, de obligațiile de raportare și de procedurile fiscale este o modalitate eficace de a oferi un sprijin imediat și concret pentru întreprinderi, fără a împovăra bugetul național și, indirect, contribuabilul. Modernizarea normelor va permite profesioniștilor să ofere servicii mai eficiente din punctul de vedere al costurilor și mai inovatoare, de care întreprinderile au nevoie în prezent. Slovenia a creat instrumente de reducere a sarcinii administrative, printre care „documentul unic” și „testul IMM”. Utilizarea acestor instrumente poate fi acum maximizată pentru a oferi ajutor imediat. Criza va determina o presiune mai mare în ceea ce privește soluționarea litigiilor comerciale și urmărirea penală a infracțiunilor economice. Cadrul în materie de insolvență va trebui, de asemenea, să pună un accent mai mare pe evitarea cazurilor de insolvență legate de criză, pe lichidarea rapidă a întreprinderilor neviabile și pe oferirea unei a doua șanse celor implicați.

(25) Pentru a încuraja redresarea economică, va fi important să se acorde prioritate finanțării proiectelor de investiții publice mature și să se promoveze investițiile private, inclusiv prin reforme relevante. Realizarea de progrese în ceea ce privește tranziția verde prin proiecte durabile, cum ar fi tranziția de la minele de cărbune și producția de energie electrică pe bază de cărbune, ar putea constitui o astfel de investiție. Investițiile în tranziția verde, astfel cum sunt descrise în planul național de energie și climă al Sloveniei, pot contribui la introducerea unor măsuri de stimulare pe termen scurt a redresării și de combatere a consecințelor pe termen mediu ale epidemiei de COVID-19. Acest lucru poate implica creșterea ponderii, scăzute la ora actuală, a surselor regenerabile de energie, consolidarea infrastructurii energetice, reducerea poluării aerului, care se situează peste media UE în orașele Sloveniei, consolidarea economiei circulare, sprijinirea antreprenoriatului social și accelerarea eforturilor de limitare a impactului potențial asupra regiunilor și sectoarelor celor mai

afectate de această tranziție. Actuala scădere a emisiilor ar fi de scurtă durată dacă nu se acordă suficientă atenție, în cadrul pachetelor legislative privind redresarea, investițiilor în domeniul energiei curate și al climei, ceea ce ar face ca Slovenia să rămână în urmă în ceea ce privește obiectivele sale în materie de climă. Programarea Fondului pentru o tranziție justă pentru perioada 2021-2027 ar putea ajuta Slovenia să abordeze unele dintre provocările legate de tranziția către o economie neutră din punct de vedere climatic, în special în teritoriile menționate în anexa D la raportul de țară. Acest lucru i-ar permite Sloveniei să utilizeze acest fond în mod optim.

(26) Pentru o redresare economică ce încorporează principiul durabilității vor fi necesare investiții pentru a dezvolta în continuare transportul durabil și pentru a sprijini transportul public de călători și conexiunile durabile, în special pentru transportul feroviar. Criza COVID-19 a generat provocări suplimentare pentru transportul de marfă și de tranzit și, deși Slovenia a luat măsurile necesare și a permis circulația mărfurilor – în special a mărfurilor esențiale, acest lucru va avea un impact negativ asupra creșterii economice a țării.

(27) Ca parte a strategiei de ieșire din criză și de redresare, va fi important să se sprijine investițiile în cercetare și inovare, care reprezintă un factor esențial pentru îmbunătățirea productivității și creșterea economică. Chiar și înainte de criză, Slovenia a fost considerată doar un „inovator moderat”, ceea ce i-a încetinit eforturile de a ajunge din urmă țările cel mai bine poziționate din acest punct de vedere. Sectorul afacerilor reprezintă 75 % din cheltuielile pentru cercetare și dezvoltare. Încetinirea economică generează încă o dată riscuri pentru domeniul cercetării, dezvoltării și inovării. Ratele relativ scăzute de inovare, în special la nivelul IMM-urilor, încetinesc dezvoltarea și difuzarea proceselor și soluțiilor inovatoare în afaceri, care sunt necesare în contextul crizei provocate de COVID-19. Sunt necesare investiții pentru a ajuta IMM-urile inovatoare, inclusiv startup-urile, ale căror activități implică tehnologii emergente și inovații revoluționare, să își extindă producția. Cooperarea dintre mediul academic și mediul de afaceri este, în cea mai mare parte, limitată la sectoarele de înaltă tehnologie și de tehnologie medie. Eficacitatea activității birourilor de transfer de cunoștințe create de organizațiile de cercetare și de instituțiile de învățământ superior variază considerabil. Legăturile dintre mediul academic și întreprinderi sunt esențiale pentru transpunerea cu succes a cunoașterii în inovare, pentru îmbunătățirea performanțelor în materie de cercetare și inovare ale acestei țări și pentru stimularea creșterii economice. Cheltuielile publice pentru cercetare și dezvoltare au fost modeste și au depins parțial de fondurile structurale ale UE. Pentru redresarea în urma acestei crize, va fi necesar să se acorde prioritate investițiilor publice în cercetare și inovare, inclusiv în cercetarea tehnologică și aplicată.

(28) Transformarea digitală va fi esențială pentru redresarea economică post-criză. Potențialul țării în acest domeniu a fost ilustrat de introducerea rapidă a unor sisteme de telemuncă și a unor soluții comerciale online de către unele societăți din Slovenia la începutul crizei. O digitalizare sporită a modelelor de afaceri și a proceselor de producție ar extinde aceste transformări la mai multe sectoare ale economiei. Slovenia se poate baza pe cunoștințele existente și pe capacitățile excelente din domeniul roboticii, al inteligenței artificiale și al tehnologiei *blockchain*, pentru a sprijini extinderea digitalizării către industriile tradiționale mai puțin avansate. Reutilizarea gamei largi de date din sectorul public disponibile în prezent ar putea sprijini inovarea și economia volumelor mari de date. Îmbunătățirea competențelor digitale ale lucrătorilor ar putea spori capacitatea de inserție profesională a acestora relativ rapid și ar putea sprijini redresarea economică. Introducerea unor servicii de e-guvernare și a

unor servicii publice digitale ușor de utilizat ar contribui la reducerea și mai mult a sarcinii administrative pentru întreprinderi. Deși o serie de servicii publice online sunt deja disponibile, utilizarea acestora de către persoane fizice și întreprinderi va necesita eforturi pentru a spori încrederea cetățenilor în tranzacțiile online și securitatea acestora (de exemplu, introducerea unui identificator electronic național, securitatea cibernetică și caracteristicile de confidențialitate). Conexiunile în bandă largă rapide și fiabile (fixe și mobile), inclusiv în zonele rurale, sunt indispensabile pentru dezvoltarea principalelor servicii sociale și economice online. Introducerea tehnologiei 5G depinde de punerea la dispoziție în timp util a spectrului de frecvențe 5G.

(29) Cursurile regulate pentru toate nivelurile de educație au fost înlocuite cu învățământul la distanță în timpul izolării ca urmare a epidemiei de COVID-19. Învățarea online necesită o infrastructură digitală adecvată, materiale educaționale și profesori care dispun de competențele necesare și de sprijin pentru a preda în mod eficace. Toți cursanții, în special cei din grupurile vulnerabile, inclusiv cei cu handicap și cei din zonele rurale, trebuie să aibă un acces adecvat la învățământul la distanță și competențe digitale decente pentru a beneficia pe deplin de învățarea la distanță. Competențele digitale ar trebui să ocupe un loc mai important în programele de învățământ și în programele școlare, pentru a îmbunătăți competențele lucrătorilor. Acest lucru ar permite o utilizare mai largă a telemuncii și a serviciilor digitale, o mai bună corelare a competențelor digitale cu cerințele pieței forței de muncă, precum și includerea grupurilor vulnerabile, cum ar fi persoanele în vârstă sau persoanele care locuiesc în zone rurale.

(30) Deși prezentele recomandări se concentrează pe abordarea impactului socioeconomic al pandemiei și pe facilitarea redresării economice, recomandările specifice țării pentru 2019, adoptate de Consiliu la 9 iulie 2019, au vizat și reformele care sunt esențiale pentru abordarea provocărilor structurale pe termen mediu spre lung. Recomandările respective rămân pertinente și vor continua să fie monitorizate în anul care urmează, pe parcursul întregului ciclu anual al semestrului european. Același lucru este valabil și pentru recomandările privind politicile economice legate de investiții. Acestea din urmă ar trebui luate în considerare pentru programarea strategică a fondurilor aferente politicii de coeziune pentru perioada de după 2020, inclusiv pentru măsurile de atenuare și strategiile de ieșire din criza actuală.

(31) Semestrul european oferă cadrul pentru coordonarea continuă a politicilor economice și de ocupare a forței de muncă în Uniune, care poate contribui la o economie durabilă. Statele membre au evaluat progresele înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă (ODD) ale Organizației Națiunilor Unite în programele lor naționale de reformă pentru 2020. Prin asigurarea punerii în aplicare deplină a recomandărilor de mai jos, Slovenia va contribui la realizarea de progrese în vederea îndeplinii ODD și la eforturile comune de asigurare a durabilității competitive în Uniune.

(32) Coordonarea strânsă dintre economiile din cadrul uniunii economice și monetare este esențială pentru obținerea unei redresări rapide de pe urma impactului economic al COVID-19. În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și ținând seama de orientările politice ale Eurogrupului, Slovenia ar trebui să se asigure că politicile sale rămân consecvente cu recomandările pentru zona euro și că sunt coordonate cu cele ale celorlalte state membre din zona euro.

(33) În contextul semestrului european 2020, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Sloveniei, pe care a publicat-o în raportul de țară din 2020. De

asemenea, Comisia a evaluat Programul de stabilitate pentru 2020 și Programul național de reformă pentru 2020, precum și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Sloveniei în anii precedenți. Având în vedere necesitatea consolidării guvernanței economice globale a Uniunii prin oferirea unei contribuții la nivelul Uniunii la deciziile naționale viitoare, Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestor programe pentru o politică fiscal-bugetară și socioeconomică sustenabilă în Slovenia, ci și de conformitatea lor cu normele și orientările Uniunii.

(34) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2020 prin prisma acestei evaluări, iar avizul său[9] se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.

RECOMANDĂ ca, în perioada 2020-2021, Slovenia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. În conformitate cu clauza derogatorie generală, să ia toate măsurile necesare pentru a combate în mod eficace pandemia, a susține economia și a sprijini redresarea viitoare. Atunci când condițiile economice permit acest lucru, să aplice politici fiscal-bugetare menite să asigure poziții bugetare prudente pe termen mediu și să asigure sustenabilitatea datoriei, consolidând, în același timp, investițiile. Să asigure reziliența sistemului de sănătate și de îngrijire pe termen lung, inclusiv prin garantarea unei furnizări adecvate de produse medicale esențiale și prin soluționarea deficitului de lucrători în domeniul sănătății.

2. Să ofere soluții adecvate de substituție a veniturilor și de protecție socială. Să atenueze impactul crizei asupra ocupării forței de muncă, inclusiv prin consolidarea programelor de șomaj tehnic și prin formule flexibile de lucru. Să se asigure că aceste măsuri le oferă o protecție adecvată lucrătorilor care prestează muncă atipică.

3. Să continue să pună în aplicare rapid măsuri de asigurare de lichidități și de finanțare pentru întreprinderi și gospodării și să reducă sarcina administrativă. Să avanseze finanțarea proiectelor de investiții publice mature și să promoveze investițiile private pentru a sprijini redresarea economică. Să își concentreze investițiile pe tranziția verde și cea digitală, în special pe producția și utilizarea nepoluantă și eficientă a energiei, infrastructura de mediu, transportul durabil, cercetare și inovare și introducerea rețelei 5G. Să promoveze capacitățile digitale ale întreprinderilor și să consolideze competențele digitale, comerțul electronic și e-sănătatea.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele

[9] Emis în temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.